

Η διαθεματικότητα στο νέο Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών της λογοτεχνίας της Α΄ λυκείου

Στύλα Δέσποινα

Φιλολόγος σε σχολεία Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. Υποψήφια Διδάκτωρ του
Παιδαγωγικού Τμήματος Προσχολικής Εκπαίδευσης πανεπιστημίου Θεσσαλίας
Οδός : Ηλία Βενέζη 26. Νέα Ιωνία Βόλου
Τηλ: 6995428699
dstyla@uth.gr

Μιχαλοπούλου Αικατερίνη

Καθηγήτρια στο Παιδαγωγικό Τμήμα Προσχολικής Εκπαίδευσης
του πανεπιστημίου Θεσσαλίας
Διεύθυνση γραφείου: Αργοναυτών και Φιλελλήνων, 3^{ος} όροφος, Βόλος
Τηλ γραφείου : 24210 74814
kmihal@uth.gr

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στο νέο Α.Π.Σ. της λογοτεχνίας όπως εφαρμόστηκε το 2013-2014 στην Α΄ λυκείου πανελλαδικά για πρώτη φορά, καθώς από το 2011 εφαρμοζόταν πιλοτικά και επιλεγμένα σε ορισμένα λύκεια, κυρίαρχη θέση έχει η διαθεματικότητα. Το νέο Α.Π.Σ. προβληματίσε αρκετά τους φιλολόγους τη σχολική χρονιά 2013-2014 (και έκτοτε) που δίδαξαν λογοτεχνία στην Α΄ λυκείου και για αυτό γίνεται αρχικά μία προσπάθεια περιγραφής και ανάλυσης του, προκειμένου να καταστεί πιο κατανοητό σε όλους τους φιλολόγους, που σύντομα θα κληθούν να διδάξουν τη λογοτεχνία με βάση το νέο Α.Π.Σ. και στις υπόλοιπες τάξεις του λυκείου. Ακολούθως, αναδεικνύεται βιβλιογραφικά η αξιοποίηση της διαθεματικότητας στο μάθημα της λογοτεχνίας και μέσα από την ανάλυση του νέου Α.Π.Σ. φαίνεται πως γίνεται προσπάθεια να προαχθεί ο διαθεματικός αυτός χαρακτήρας του μαθήματος.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ: Νέο Α.Π.Σ, λογοτεχνία, Α΄ λυκείου, διαθεματικότητα.

Abstract

According to new curriculum of literature, as it was adopted by the Greek secondary education system, at the first grade of the upper secondary (A lykeiou), for the first time in school years 2013-2014, as the earlier years was applied only to selected schools, interdisciplinary is the major characteristic of it. The Greek teachers who had to teach literature according to the new curriculum, had several thoughts about it and that's why, this article does a great effort to describe and analyze the new curriculum, in order to help all the other teachers understand it better, as they will be called sooner or later to teach the literature, with the new curriculum in all other grades of Greek Lykeio. The new curriculum give emphasis to the interdisciplinary, which makes it different from the old curriculum (used to be), and also makes it very demanding.

Key words: New curriculum, literature, upper secondary, interdisciplinary.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΝΕΟΥ Α.Π.Σ. ΤΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ ΣΤΗΝ Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

Όσον αφορά τα Α.Π.Σ. της λογοτεχνίας ο Purves (1985) τα ταξινομήσε ως εξής: α. Προγράμματα μιμητικής δομής (imitative structure). Σε αυτά επιδιώκεται η πολιτισμική μεταβίβαση, β. Προγράμματα αναλυτικής δομής (analytic structure). Επιδιώκεται η αντίληψη της λογοτεχνίας ως αισθητικό αντικείμενο και η κριτική κατανόηση των κειμένων από τους μαθητές, γ. Προγράμματα γενετικής δομής (generative structure). Σε αυτά επιδιώκεται η επικοινωνιακή λειτουργία της λογοτεχνίας και η ατομική ανάπτυξη μέσα από την αναγνωστική πράξη.

Σύμφωνα με την παραπάνω διάκριση μελετώντας κανείς την ιστορία των Α.Π.Σ του μαθήματος της λογοτεχνίας διακρίνει πως όλα τα Α.Π.Σ. μέχρι σήμερα έχουν ενταγμένα στη δομή τους στοιχεία και από τα τρία προγράμματα του Purves. Επιδιώκεται δηλαδή μέσω αυτών των προγραμμάτων τόσο η πολιτισμική μεταβίβαση όσο και η αισθητική απόλαυση που λαμβάνουν οι μαθητές από την ενασχόληση τους με ένα λογοτεχνικό κείμενο. Το ίδιο συμβαίνει και στο νέο Α.Π.Σ. της λογοτεχνίας στην Α΄ Λυκείου η περιγραφή του οποίου ακολουθεί στη συνέχεια, βάση της δημοσίευσης του στο ΦΕΚ 1562/27-6-2011, τόμος δεύτερος.

Το παρόν Α.Π.Σ. χρησιμοποιεί ως αφετηρία το Ανθολόγιο Κειμένων της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας της Α΄ Λυκείου αλλά προτείνει τη συνανάγνωση κειμένων που ανθολογούνται και στα άλλα δύο ανθολόγια λογοτεχνικών κειμένων του Λυκείου. Παράλληλα προτείνονται για τον εμπλουτισμό της διδασκαλίας κείμενα που είναι διαθέσιμα στο διαδίκτυο σε ψηφιακή μορφή. Ταυτόχρονα, το παρόν Α.Π.Σ. προτείνει την ανάγνωση ολόκληρων λογοτεχνικών έργων, ενταγμένων στις προτεινόμενες διδακτικές ενότητες (ΦΕΚ 1562/27-6-2011).

Μέχρι τώρα, η μονάδα οργάνωσης του μαθήματος της Λογοτεχνίας ήταν το μεμονωμένο λογοτεχνικό κείμενο που διδασκόταν σε μία διδακτική ώρα ή περισσότερες. Η μονάδα οργάνωσης του ισχύοντος Α.Π.Σ. είναι η διδακτική ενότητα. Η Διδακτική ενότητα στηρίζεται σε μια αρχική ιδέα που μπορεί να είναι ένα θέμα ή ένα λογοτεχνικό είδος, πραγματοποιείται μέσα από ένα σύνολο ομοειδών κειμένων και διαρκεί αρκετό χρονικό διάστημα. Προτείνονται τρεις διδακτικές ενότητες για μια σχολική χρονιά. Κάθε διδακτική ενότητα είναι σχεδιασμένη ως project και διαρκεί δύο με τρεις μήνες, ανάλογα με τη συχνότητα των ωρών διδασκαλίας. Όπως σε όλα τα project, η διδασκαλία των ενοτήτων αναπτύσσεται σε φάσεις με στοχοθεσία. Οι προτεινόμενες διδακτικές ενότητες για την Α΄ Λυκείου είναι: 1) Τα φύλα στη λογοτεχνία. 2) Παράδοση και μοντερνισμός στη νεοελληνική ποίηση. 3) Θέατρο. Μία διδακτική ενότητα διαρκεί το ένα τρίτο της σχολικής χρονιάς, δηλαδή 24 διδακτικές ώρες περίπου. Ο χρόνος αυτός μπορεί ελαφρώς να αυξομειωθεί εάν η προηγούμενη ή επόμενη ενότητα που πρόκειται να διδαχθεί, υπολογίζεται ότι θα χρειαστεί περισσότερο ή λιγότερο χρόνο (ΦΕΚ 1562/27-6-2011).

Οι μαθητές μπορούν να εργαστούν είτε ατομικά είτε συνεργατικά, είτε και σε μικρές ομάδες με τη μέθοδο των σχεδίων εργασίας/ project ως εργασία στο ολόκληρο κείμενο. Εργαζόμενοι με τη μέθοδο σχεδίων εργασίας μελετούν όλοι, όλο το κείμενο, για να το απολαύσουν συνολικά και στη συνέχεια το μελετούν σε ομάδες αναλαμβάνοντας κάθε μία ομάδα από ένα στοιχείο, για παράδειγμα άλλη το περιεχόμενο και άλλη τον τρόπο γραφής, άλλη τον άξονα «φύλο». Βέβαια, καθώς τα λογοτεχνικά κείμενα είναι πολυσύνθετα μπορούν να διερευνηθούν και μικρότεροι άξονες, όπως για παράδειγμα η γυναίκα-μάννα. Αυτό σημαίνει ότι οι άξονες μελέτης πρέπει να είναι ευέλικτοι, ώστε, αν κουράζονται οι μαθητές μετά από ένα ή ενάμιση μήνα, να επιλέγουν έναν άλλον άξονα. Μπορεί να προκύψουν και διαθεματικές δραστηριότητες όπως επίσκεψη του συγγραφέα, εκθέσεις βιβλίων και άλλα (ΦΕΚ 1562/27-6-2011).

Στα πλαίσια του νέου Α.Π.Σ. προτείνεται δηλαδή η δημιουργία μικρών σεναρίων στο μάθημα της λογοτεχνίας, καθώς μάλιστα υπάρχει η δυνατότητα να συνδυαστούν αποσπασματικά λογοτεχνικά κείμενα από το σχολικό Ανθολόγιο με ολόκληρα λογοτεχνικά βιβλία. Πρόκειται για ριζοσπαστική κίνηση που για πρώτη φορά στο χώρο της εκπαιδευτικής λογοτεχνίας φέρνει έναν αέρα ανανέωσης και καινοτομίας, αν λάβει κανείς υπόψη πως η

διδασκαλία αυτοτελών και ολοκληρωμένων λογοτεχνικών βιβλίων συντελείται εδώ και πολλά χρόνια σε σχολεία της Δύσης. Καθότι πρωτοποριακή κίνηση θα χρειαστεί να συνοδευτεί και από πρωτοποριακές μεθόδους διδασκαλίας όπως είναι το σενάριο. Αξίζει επίσης να σημειωθεί εδώ πως τα μικρά σενάρια που προτείνονται από το υπουργείο παιδείας είναι μικρά διαθεματικά projects στην ουσία και αυτό αποδεικνύει επίσης την καταλληλότητα του μαθήματος της λογοτεχνίας σε μεγαλύτερα διαθεματικά projects (Κουτσογιάννη και Αλεξίου, 2012).

Η διαθεματική μέθοδος project είναι δηλαδή η παιδαγωγική μέθοδος που αποτελεί το υπόβαθρο για όλα τα σενάρια της λογοτεχνίας. Τούτο σημαίνει πως για μια διδακτική ενότητα μπορούμε να έχουμε περισσότερα του ενός σενάρια και σημαίνει επίσης πως ο εκπαιδευτικός μπορεί να αλλάζει σημεία των προτεινόμενων σεναρίων, ανάλογα με τις ανάγκες της τάξης του. Μπορεί να αλλάζει τα προτεινόμενα κείμενα και τις δραστηριότητες των μαθητών. Μπορεί δηλαδή να κάνει επιλογή από τα προτεινόμενα βιβλία και να προσθέσει και άλλα από τα πολλά ορόθεμα που υπάρχουν στη λογοτεχνική γραμματεία (ΦΕΚ 1562/27-6-2011).

Μπορεί, επίσης, να επιλέξει κάποιες από τις προτεινόμενες δραστηριότητες ή να επινοήσει άλλες, στο πνεύμα πάντα της ενεργητικής μάθησης. Εκείνα τα οποία πρέπει να ακολουθούνται, σε κάθε περίπτωση, διότι αποτελούν τη βάση του νέου Α.Π.Σ. είναι: α) η εργασία των μαθητών σε ομάδες (χωρίς αυτό να σημαίνει πως δεν υπάρχουν ατομικές εργασίες), β) η οργάνωση της διδασκαλίας σε μεγάλες χρονικά ενότητες, γ) η διάκριση της διαδικασίας σε τρεις διακριτές φάσεις (πριν από την ανάγνωση, ανάγνωση - παρουσίαση, μετά την ανάγνωση) (ΦΕΚ 1562/27-6-2011).

Εν συνεχεία περιγράφονται οι παραπάνω φάσεις της διδασκαλίας μιας διδακτικής ενότητας αναλυτικά, όπως ανασύρθηκε το σχετικό υλικό από τον ηλεκτρονικό κόμβο του ψηφιακού σχολείου <http://digitalschool.minedu.gov.gr/>, σύμφωνα με το οποίο οι φάσεις είναι τρεις και είναι οι εξής :

Α' Φάση: *Πριν από την ανάγνωση*. Στη φάση αυτή γίνονται συζητήσεις στην τάξη. Τα κείμενα που χρησιμοποιούμε σε αυτή τη φάση είναι συνήθως μη λογοτεχνικά (επιστημονικά, πληροφοριακά, δημοσιογραφικά, οπτικά, ηλεκτρονικά) αλλά και μικρά λογοτεχνικά κείμενα (μικρά διηγήματα, αποσπάσματα από μεγαλύτερα πεζά, ποιήματα) που διαβάζονται στην τάξη και προετοιμάζουν την κυρίως ανάγνωση.

Β' Φάση: *Ανάγνωση - Παρουσίαση*. Οι μαθητές διαβάζουν μεγαλύτερα κείμενα (συστάδες ποιημάτων, διηγήματα, κεφάλαια από μυθιστορήματα και στο τέλος ολόκληρα βιβλία) στο σχολείο αλλά και στο σπίτι. Η φάση της κυρίως ανάγνωσης έχει μεγάλη διάρκεια. Ξεκινούμε, από μικρότερα και ευκολότερα κείμενα, συνεχίζουμε σε μεγαλύτερα και δυσκολότερα και καταλήγουμε στην ανάγνωση ολόκληρων βιβλίων. Στη φάση της κυρίως ανάγνωσης έχει ιδιαίτερη σημασία η ομαδική εργασία. Η τάξη χωρίζεται σε ομάδες και κάθε ομάδα αναλαμβάνει να διαβάσει και να παρουσιάσει ένα διαφορετικό κείμενο. Στην περίπτωση που η διδακτική ενότητα αφορά αποκλειστικά στην ποίηση, όπως είναι η ενότητα «Παράδοση και μοντερνισμός στη νεοελληνική ποίηση», κάθε ομάδα μαθητών μπορεί να αναλάβει να μελετήσει μια συστάδα ποιημάτων. Οι εργασίες που συνοδεύουν την παρουσίαση των κειμένων σχετίζονται με το κείμενο.

Γ' Φάση: *Μετά την ανάγνωση*. Στη φάση αυτή οι μαθητές παράγουν δικό τους λόγο όχι πια γύρω από τα κείμενα, αλλά γύρω από το θέμα της διδακτικής ενότητας με την οποία ασχολήθηκαν. Ο σκοπός της φάσης αυτής είναι να διαπιστώσουν τι καινούργιο έμαθαν, ποιες αντιλήψεις σχημάτισαν, ποια συναισθήματα ένιωσαν μέσα από τις αναγνώσεις και τις συζητήσεις τους. Σ' αυτή τη φάση ζητείται από τους μαθητές να γράψουν, ατομικά ή ομαδικά, ένα κείμενο ανάλογο του είδους που διάβασαν, να κάνουν έρευνα και να γράψουν μια συνθετική εργασία.

Συμπληρωματικά, ακολουθεί ένας προτεινόμενος τρόπος σχεδιασμού και οργάνωσης λογοτεχνικών σεναρίων σύμφωνα με τους Κουτσογιάννη και Αλεξίου (2012), βάση των οποίων μπορεί να διδαχθεί το μάθημα της λογοτεχνίας σε ακολουθία με τα νέα δεδομένα και το νέο Α.Π.Σ.. Έτσι, υπάρχουν ορισμένα βήματα που μπορεί να ακολουθήσει ο εκπαιδευτικός για το σχεδιασμό σεναρίων σε όλα τα μαθήματα άρα και στο μάθημα της λογοτεχνίας και είναι τα εξής:

1. Αφετηρία: Σε αυτό το μέρος καταγράφεται το υπό διερεύνηση θέμα του σεναρίου. 2. Θεωρητικό Πλαίσιο: Στο σημείο αυτό τεκμηριώνονται θεωρητικά οι προτάσεις που κατατίθενται για την υλοποίηση του σεναρίου. 3. Στάδια και πορεία: Δεδομένου ότι ένα σενάριο στο πλαίσιο της διαθεματικότητας απαιτεί σχεδιασμό για περισσότερα του ενός δίωρα σε αυτό το μέρος καλό είναι να αποτυπώνονται με λεπτομέρειες τα στάδια επιτέλεσης της πρότασης. 4. Τεχνολογίες που θα αξιοποιηθούν: παρουσιάζονται αναλυτικά τα τεχνολογικά εργαλεία που θα αξιοποιηθούν για την επίτευξη των στόχων. 5. Εργαλεία: σημειώνονται όλα τα απαραίτητα για την υλοποίηση της πρότασης εργαλεία. 6. Διδακτική μεθοδολογία και στρατηγικές: καταγράφονται οι διδακτικές μέθοδοι που θα χρησιμοποιηθούν κατά την εφαρμογή του σεναρίου, οι στρατηγικές που θα αξιοποιηθούν για την οργάνωση της τάξης. 7. Αξιολόγηση: σε αυτό το μέρος του σεναρίου καταγράφεται ο τρόπος αξιολόγησης τόσο των μαθητών όσο και των ίδιων των μαθησιακών διαδικασιών. 8. Άλλες εκδοχές. Σε αυτό το μέρος του σεναρίου παρουσιάζονται με ευσύνοπτο τρόπο οι πιθανές διαφορετικές εκδοχές που θα μπορούσε να έχει η κύρια πρόταση που κατατίθεται σχετικά με την οποία σημειώνονται τα στοιχεία διαφοροποίησης. 9. Βιβλιογραφία. Εφόσον κατά τη συγγραφή ή κατά την εφαρμογή του σεναρίου προτείνεται η αξιοποίηση συγκεκριμένων βιβλιογραφικών πηγών, αυτές σημειώνονται σε αυτό το μέρος της μελέτης

Η ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ

Εν συνεχεία, μετά την περιγραφή του νέου Α.Π.Σ. της λογοτεχνίας ακολουθεί η ανάδειξη της κυρίαρχης θέσης της διαθεματικότητας στο μάθημα της λογοτεχνίας. Ως διαθεματικότητα λαμβάνεται η διδακτική εκείνη προσέγγιση κατά την οποία η τάξη επεξεργάζεται ποικίλα θέματα που σχετίζονται με την καθημερινή ζωή. Τα θέματα αυτά προσεγγίζονται από πολλές οπτικές γωνίες στο πλαίσιο της οριζόντιας διασύνδεσης των διδακτικών αντικειμένων και με στόχο την ολιστική καλλιέργεια γνώσεων, δεξιοτήτων και στάσεων στον μαθητή και τη σύνδεση αυτών με την πραγματικότητα. Κύρια χαρακτηριστικά της διαθεματικής προσέγγισης είναι α) η οργάνωση της σχολικής γνώσης γύρω από θέματα ευρύτερου ενδιαφέροντος, β) η ενεργός εμπλοκή των μαθητών στις διαδικασίες διερεύνησης των υπό μελέτη θεμάτων (Κουλουμπαρίτση, 2003).

Η διαθεματική (trans-disciplinaire) αξιοποίηση της Λογοτεχνίας είναι εφικτή καθώς το λογοτεχνικό κείμενο προσφέρεται ως εργαλείο προσέγγισης μιας ποικιλίας γνωστικών αντικειμένων όπως είναι η Ιστορία, η Μελέτη του Περιβάλλοντος, τα Θρησκευτικά, η Αρχαία Ελληνική Γραμματεία, οι Κοινωνικές Επιστήμες, τα Εικαστικά. Συμπληρωματικά, στη διαθεματική προσέγγιση, η δυνατότητα ακρόασης μουσικών κειμένων, που συνδέονται με τα λογοτεχνικά κείμενα, η παρουσία του συγγραφέα στην τάξη, οι πληροφορίες, τα οπτικοακουστικά υλικά (προβολέας, βίντεο και άλλα) βοηθούν και ενισχύουν τη μάθηση μέσα από έναν βιωματικό τρόπο (Παμουκτσόγλου, 1999).

Το κέντρο βάρους του μαθήματος της Λογοτεχνίας δε βρίσκεται τόσο στο γνωστικό επίπεδο όσο στον κριτικό τρόπο αντιμετώπισης των λογοτεχνικών κειμένων από τους μαθητές. Η διαθεματικότητα στη διδακτική προσέγγιση οδηγεί στην αντίληψη ότι η εκπαίδευση αντιμετωπίζεται ως μέσο για να πραγματοποιηθούν οι απαιτούμενες αλλαγές στην ανάπτυξη κριτικών κυρίως ικανοτήτων. Συνεπώς το μάθημα της λογοτεχνίας είναι ένας πνευματικός τόπος όπου προσφέρεται για διαθεματικότητα και ανάπτυξη της κριτικής ικανότητας (Αργυροπούλου, 2007).

Οι μαθητές αναπτύσσουν σχεδιασμούς, που περιλαμβάνουν την προσέγγιση διαθεματικών ενοτήτων (παιχνίδια, σχέδια, θέατρο, αθλητισμός, περιβάλλον και άλλα) αλλά και κοινωνικά προβλήματα, που λειτουργούν στο σχολικό και τον κοινωνικό περίγυρο. Η σύνδεση της θεματικής της λογοτεχνίας με άλλα γνωστικά αντικείμενα όπως η Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή, τα Εικαστικά και άλλα, είναι εφικτή. Η διαδικασία αυτή δημιουργεί ενδιαφέρον για μια νέα μάθηση συνδυασμένη με νέα κείμενα (Αποστολίδου, Β. και Χοντολίδου, Ε, 2003).

Η διαθεματική προσέγγιση στη διδασκαλία θεωρείται απαραίτητη, γιατί φέρνει στο προσκήνιο ζητήματα ατομικά και συλλογικά, που αφυπνίζουν το μαθητή και τον προετοιμάζουν, ώστε να προσαρμόζεται σε κάθε μελλοντική αλλαγή. Ειδικά στο μάθημα της λογοτεχνίας όπου απεικονίζεται το πολιτισμικό κεφάλαιο όλων των ανθρώπων, η συμβολή όλων των των επιστημών μπορεί να αναδειχθεί καλύτερα με τη διαθεματική προσέγγιση (Αργυροπούλου, 2007).

Στη σχέση της λογοτεχνίας με τη διαθεματικότητα ο ρόλος του διδάσκοντα είναι καίριος καθώς ο διδάσκων θα πρέπει να γνωρίζει και να εφαρμόζει τις βασικές αρχές και τις ενέργειες της σύγχρονης (ενεργητικής) διδακτικής μεθοδολογίας που χρειάζονται στο διαθεματικό τρόπο προσέγγισης της διδασκαλίας, τόσο στη λογοτεχνία όσο και σε άλλα μαθήματα, όπως διέγερση του ενδιαφέροντος με πολλούς τρόπους, συμμετοχή και αυτενέργεια των μαθητών, εποπτικότητα και εκπαιδευτική τεχνολογία, διερεύνηση-ανακάλυψη της γνώσης, διάλογο και συζήτηση και άλλα, για να επιτευχθεί η ουσιαστική επικοινωνία του μαθητή με το κείμενο (Φρυδάκη, 2003).

Ένα ακόμη εργαλείο που ενδυναμώνει τη σχέση της λογοτεχνίας με τη διαθεματικότητα είναι οι ΤΠΕ. Σε ένα σύγχρονο, ψηφιακό σχολείο, οι ΤΠΕ θα μπορούσαν να βοηθήσουν στην ανανέωση όλων των σημείων της διδακτικής διαδικασίας: από το πώς διαβάονται τα λογοτεχνικά κείμενα μέχρι τη διαθεματική προσέγγιση τους με τη βοήθεια άλλων μαθημάτων (Νικολαΐδου, 2008).

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Η καθολική εφαρμογή του νέου Α.Π.Σ. της λογοτεχνίας για πρώτη φορά στην Α΄ λυκείου κρίθηκε ιδιαίτερα απαιτητική σε θέματα προετοιμασίας από τη μεριά των φιλολόγων διδασκόντων. Το νέο Α.Π.Σ. τοποθετεί τη διδασκαλία του μαθήματος της λογοτεχνίας σε μία νέα διαθεματική βάση, που όλα αυτά τα χρόνια ήταν προαιρετική για τον διδάσκοντα. Η παρούσα μελέτη μέσα από την περιγραφή και την ανάλυση, παρουσιάζει τα κύρια σημεία του νέου Α.Π.Σ. του μαθήματος της λογοτεχνίας, το οποίο καθώς φαίνεται προάγει τη διαθεματικότητα στη διδασκαλία του μαθήματος αυτού.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ-ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Από την περιγραφή του νέου Α.Π.Σ. και τη μελέτη της σχετικής βιβλιογραφίας για τη διαθεματικότητα στο μάθημα της λογοτεχνίας εξάγεται το συμπέρασμα πως το νέο Α.Π.Σ. έχει τέτοια στοιχεία που προάγουν τη διαθεματικότητα. Καταρχήν οι μαθητές και ο δάσκαλος μπορούν να επιλέξουν το κεντρικό θέμα αφού υπάρχει μεγάλη θεματική ποικιλία και στις τρεις διδακτικές ενότητες που εντάσσονται στη διδακτέα ύλη και στη συνέχεια να το οργανώσουν με διαθεματικό τρόπο. Αξιοσημείωτο είναι επίσης το γεγονός ότι για πρώτη φορά στην ιστορία της ελληνικής εκπαίδευσης δίνεται η δυνατότητα στον εκπαιδευτικό να χρησιμοποιήσει έμπρακτα στη διδασκαλία του ολόκληρα λογοτεχνικά βιβλία, πράγμα που γίνεται κατά κόρον στα σχολεία της Δύσης εδώ και πολλά χρόνια. Αυτό το γεγονός θα αυξήσει τις πιθανότητες να χρησιμοποιηθούν διάφορα ελληνικά και ξενόγλωσσα λογοτεχνικά βιβλία και η προσέγγιση τους να γίνει διαθεματικά με τη βοήθεια και άλλων γνωστικών αντικειμένων. Επιπλέον, το νέο Α.Π.Σ. κάνει εκτενή αναφορά στη χρήση των ΤΠΕ που είναι το κύριο και βασικό εργαλείο για τη διαθεματικότητα και αλλάζει το ρόλο του εκπαιδευτικού σε βοηθητικό-καθοδηγητικό, δίνοντας του τη δυνατότητα να οδηγήσει τους μαθητές ένα βήμα πιο κοντά στη διαθεματικότητα μέσα από πράξεις. Τέλος, το βασικότερο στοιχείο στο νέο Α.Π.Σ. που προάγει τη διαθεματικότητα είναι η δυνατότητα που δίνεται στο διδάσκοντα να σχεδιάσει και να οργανώσει λογοτεχνικά σενάρια στα οποία μπορεί να ζητήσει τη βοήθεια άλλων συναδέλφων εκπαιδευτικών (από άλλα γνωστικά αντικείμενα) και τα οποία αν κρίνει αναγκαίο μπορεί να τροποποιήσει στην πορεία του μαθήματος.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Αποστολίδου, Β. (2012). *Η λογοτεχνία στα νέα περιβάλλοντα των ΤΠΕ*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας .
- Αποστολίδου, Β. και Χοντολίδου, Ε. (επιμ.). (2002). *Λογοτεχνία και Εκπαίδευση*, Αθήνα. Τυπωθήτω Γ. Δαρδανός.
- ΑΠΣ Λογοτεχνίας, (2011).ΦΕΚ 1562/27-6-2011.Τόμος δεύτερος.
- Αργυροπούλου, Χριστίνα.(2007). *Η Διαθεματικότητα στα φιλολογικά μαθήματα*. Αθήνα. Μεταίχμιο.
- Κουλουμπαρίτση, Α.Χ.. (2003). *Η Κατανόηση στο Αναλυτικό Πρόγραμμα, στα Σχολικά Εγχειρίδια και στη Διδακτική Πράξη: Συστημική Συσχέτιση και Αξιολόγηση*. Αθήνα: Γρηγόρης
- Κουτσογιάννης, Δημήτρης και Αλεξίου, Μαρία (2012). Μελέτη για τον σχεδιασμό, την ανάπτυξη και την εφαρμογή σεναρίων και εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων για τη διδασκαλία της νεοελληνικής γλώσσας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας .
- Νικολαΐδου, Σ..(2008). *Λογοτεχνία και Νέες Τεχνολογίες. Από τη θεωρία στη διδακτική πράξη*. Αθήνα.Κέδρος.
- Παμουκτσόγλου, Α. (2004). Διαθεματικότητα και λογοτεχνία στον 21^ο αιώνα. *Επιστημονικό Βήμα*. τμ 3.
- Purves, A.C.(1985). Literature Educational Programs. *International Encyclopedia*, τ. 5, 3118.
- Φρυδάκη, Ε.(2003).Η θεωρία της Λογοτεχνίας στην πράξη της διδασκαλίας. *Κριτική*, 28-31, 58, 87, 92-94, 203-204.

ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ

<http://digitalschool.minedu.gov.gr/>